

IRENA ZOFIA MALIK (Z D. MAĆCIK)
ur. 1928; Łupki

Tytuł fragmentu relacji	Kryjówka
Zakres terytorialny i czasowy	Bełżyce; II wojna światowa
Słowa kluczowe	Sporniak II wojna światowa, Tysz Fawel, Żydzi, pomoc Żydom w okresie II wojny światowej

Kryjówka

Jak tutaj [do Sporniaka - red.] przyszedłem, to on jeszcze się ukrywał, siedział w stodole; parę lat był tutaj za niemieckiej okupacji, odkąd Żydzi zaczęli się ukrywać aż dotąd jak Niemów wygnali.

Zrobili mu taką dziurę w stodole – tej stodoły już nie ma, stała za altanką, tam były stare budynki – ta dziura była zatkana trzema deskami i jeszcze kończynę na te deski położyli. Jak się odrywało deski, to i ta kończyzna obleciała, a jak wszedł, to się te deski dobiło i z powrotem kończyną zastawiło.

Niemcy chodzili, jeździli po wsi – przecież zabierali nam dobytek – świnie i co tam każdy chował sobie po kryjomu, gdzieś w dziurach. Gdyby się tak nie ukrywał, to i jego by zdybali, i byśmy wszyscy wyginęli.

Do tej komórki nosiło mu się jeść, a letnią porą, to sobie wychodził na dwór, tam gdzieś w zboże poszedł, na miedzę siadł. Wychodził raniutko, jak jeszcze ludzie spali; nie siedział cały czas w tej kryjówce, na powietrzu przebywał.

Nosiłam mu też tam na dwór jeść – Żydzi nie jedli tłuszczu, ale później to wszystko się jadło, i tłuszcz, bo takie czasy nastały – jadł na miedzy; przez pole z kartoflami szłam, w koszyk brałam to jedzenie dla niego, że niby idę kwas zbierać czy kartofle kopać. Trzeba było go wołać: Fawel! Tysz! – i nawet „dziadek” wołałam. On tam gdzieś się zawsze odezwał. Zjadł, a potem urwało się chwastów w koszyk, żeby ludzie niczego nie podejrzewali.

Na noc znowu przyszedł tu przespać się i tak się ukrywał. Zimą miał tam pierzynę, poduszkę i też nosiło mu się ciepłe jedzenie. Miał lampę naftową, taką latarkę na naftę. Tam sobie zjadł, siedział i położył się.

W ten sposób jakoś przetrwał. A jak się ukrył, przeżył, to już później poszedł do Lublina.

Data i miejsce nagrania	2008-06-25, Sporniak
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski, Marzena Baum
Transkrypcja	Magdalena Grzebalska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"